

NA CESTY OKRESU IŠLI Z ROZPOČTU KRAJA UŽ TAKMER TRI MILIÓNY EUR

Prioritu v okrese dostali cesty do turistických lokalít.

HORNÁ ŽDAŇA „Štyri roky sa tu prakticky nič nedialo. Eurofondy sme k dispozícii nemali a cesty sa tak opravovali len z rozpočtu kraja,“ pripomenul župný poslanec Ladislav Kukulík na piatkovom stretnutí starostov z okresu Žiar nad Hronom s predsedom Banskobystrického samosprávneho kraja (BBSK) Jánom Lunterom v obci Horná Ždaňa.

Bývalému županovi Marianovi Kotlebovi čerpanie eurofondov stopli z dôvodu nelegálneho zamestnávania, sám sa však netajil tým, že on ich čerpať ani nechce. Pod novým vedením môže kraj počítať s balíkom 36,4 milióna eur z európskych peňazí, za ktoré obnovuje dezolátne cesty v kraji.

„Nebolo jednoduché získať dotáciu, povedali nám, že už nestihneme do termínu podať projekt. Stihli sme to napriek tomu, že na župnom úrade po našom nástupe neboli žiadny odborníci, ktorí by takýto projekt dokázali vypracovať,“ objasnil Lunter.

Kraj sa však nespolieha len na eurofondy, značné peniaze na rekonštrukcie ciest dáva aj zo svojho rozpočtu. Kvalitné cesty sú jednou z jeho priorít, Lunter hovorí o historicky najväčšej rekonštrukcii ciest druhej a tretej triedy v kraji.

„No stále je to málo, pretože investičný dlh na cestách je veľký,“ podotkol Lunter. „A bez kvalitných ciest sa kraj nebude rozvíjať. Neprídu investori, bez nich nebudú pracovné miesta a kraj sa potom vyľudňuje,“ poznamenal.

Pripomenul, že Združenie samosprávnych krajov SK8 preto iniciuje vytvorenie tzv. cestného fondu. „Podobný fond funguje aj v Českej republike, kde doň prichádzajú financie aj zo štátneho rozpočtu,“ priblížil s tým, že peniaze, ktoré získavajú z podielových daní, samosprávnym krajom na financovanie opráv ciest nepostačujú.

Nie sú v havarijnom stave

Na cesty v okrese Žiar nad Hronom išlo z rozpočtu kraja v tomto roku takmer 700-tisíc eur, cena za viac ako šesť kilometrov ciest tretej triedy klesla po verejnej súťaži na dodávateľa prác na 420-tisíc eur.

Za ušetrené peniaze opravila ďalšie cestné úseky v ok-

Starostovia okresu na stretnutí s predsedom kraja Jánom Lunterom. foto: (MO)

rese. „Ktoré to budú, sme ešte nerozhodli, ale župní poslanci nám už dali návrhy, kam by sa mohli investovať,“ povedal riaditeľ odboru cestnej infraštruktúry a územného plánovania BBSK Róbert Machala.

Cesty v okrese, ktoré spravuje kraj, však župná poslankyňa a starostka Janovej Lehoty Božena Kováčová nepovažuje za kritické. „S výnimkou cesty na Kunešov nemáme cesty v havarijnom stave, dá sa po nich jazdiť,“ povedala.

„Teší ma, že sa nám podarilo opraviť cesty v Kremnici a jej okolí, pretože je to naše historické mesto, kde prichádza množstvo návštevníkov. Tiež sme opravili cestu na Skaluku a aj v Sklených Tepliciach, čo je zas naša kúpeľná obec, v smere na Banskú Štiavnicu. A tento rok z Hornej Ždane na Prochot,“ zhrnula v skratke.

„V minulosti sa robili len povrchové opravy a dnes sa nám cesty znova rozpadajú. Teraz sa urobí 500- či 1000-metrové úseky, a to je dobre, pretože sa už po tých cestách nešlo chodiť, a za to som' kraju povďaka. Vážime si to aj preto, že do týchto lokalít chodí množstvo turistov, pretože je tu krásna príroda.“

Dve priority

Pristupová cesta do obce Kunešov tak zostáva prioritou do ďalšieho obdobia. „Je v katastrofálnom stave. Degraduje priečne aj pozdĺžne,“ poznamenal starosta Kunešova Peter Slašťan. „Posledný asfalt sa na cestu dával v roku 1991 a odvtedy sa len opravuje. Turistika nám v čase pandémie stúpla zhruba o tristo percent, ale prvé, čo turisti povedia, keď prídu do dediny - to je hrozná cesta. Už tretí rok bojujem za to, aby sa opravila, starostovia predomnou takisto, ale keďže máme len 200 obyvateľov, bol problém dostať túto cestu do plánu

investícií kraja,“ priznal.

Kraj už však dal vypracovať na cestu dlhú 2,8 kilometra projektovú dokumentáciu, termín opravy tak už nie je hubou budúcnosti, bude však závisieť od finančných možností.

V okrese by ocenil aj rekonštrukciu „trojky“ Horná Ždaňa - Horná Trnávka - Prestavky. Ide približne o tri kilometre, kritický je najmä úsek v lokalite Zárez. „Pomohla by oprava aspoň tohto približne 1,2 kilometra dlhého úseku, cesta sa tam zosúva už približne dva roky,“ podotkol starosta Prestaviek Ján Abrahám.

Aj na tento úsek už má kraj

vypracovanú projektovú dokumentáciu, úsek sa tak zrejme dostane do budúročného zoznamu rekonštrukcií.

Ekologická recyklácia

„Cesty nás stoja veľa peňazí, a to z jednoduchého dôvodu. Doteraz sa takpovediac lepiť povrchy. Takýmto spôsobom síce opravíme veľké množstvo kilometrov, ale účel je krátkodobý, pretože o dva roky sa cesta znova rozpadáva. Je to akurát na zalepenie očí,“ poznamenal riaditeľ odboru cestnej infraštruktúry a územného plánovania BBSK Róbert Machala.

Predseda kraja Ján Lunter (vľavo) a riaditeľ odboru cestnej infraštruktúry BBSK Róbert Machala. foto: (MO)

DOBRY KRAJ

Rozvojová agentúra BBSK, n.o.

Banskobystrický samosprávny kraj začal ako prvý opravovať cesty recykláciou za studena. Ide o proces, pri ktorom sa všetok materiál, ktorý je na ceste, zomleje veľkou zemnou frézou. Z rekonštrukcie tak nevzniká žiadny odpad.

Po zhutnení pridaním asfaltovej emulzie a cementovej zmesi sa materiál znova vracia na cestu.

„Namiesto toho, aby sme opravovali päť centimetrov cesty, opravujeme štyridsať centimetrov. Samozrejme, nie všade sa to dá, niekde má podložie len tridsať centimetrov,“ vysvetlil Machala. „Zmeníme výškový profil cesty, ale nie šírkový. Hoci sa niekedy niektorým zdá, že je cesta po oprave užšia, nie je to tak,“ poznamenal.

▀ Ľubica Mojišová

Rekonštrukcie ciest v okrese Žiar

Rok uzatvorenia	číslo cesty	miestopis	dĺžka opravy	náklady s DPH (podľa registra investícií)	stav
2017	III/2487	Nevoľné - Kremnica (Trnavá Hora), vybr. úseky	1,267	122 608,00 €	dokončené
2017	III/2501	Kremnica - Lúčky -Kopernica, vybr. úseky	0,881	102 000,00 €	dokončené
2018	II/578	Skalka - Kremnica	8,543	400 031,84 €	dokončené
2018	III/2480	Janova Lehota	0,560	41 604,46 €	dokončené
2018	III/2482	Janova Lehota	0,195	13 067,72 €	dokončené
2018	III/2493	Bzenica - Vyhne -BS II.	1,919	73 380,53 €	dokončené
2019	III/2487	Trnavá Hora - Kremnica	2,944	262 870,86 €	dokončené
2019	III/2492	Šáš. Podhradie - Hr. Dúbrava	1,750	240 423,33 €	dokončené
2020	III/2488	Jastrabá - Bartošova Lehôtka	4,850	320 410,44 €	v realizácii
2020	III/2489	Horná - Trnavá Hora spojka	1,843	200 948,03 €	v realizácii
2020	III/2491	Hronská Dúbrava -	0,761	44 538,25 €	v realizácii
2020	III/2498	Hliník - Sklené Teplice - Podhorie	4,445	630 514,59 €	v realizácii
2020	III/2501	Kremnica - Kopernica	2,724	336 148,51 €	v realizácii
2021	III/2486	Pitelová spojka	1,710		v realizácii
2021	III/2495	Hor. Ždaňa - Prochot	2,701		v realizácii
2021	III/2501	Kremnica - Kopernica	1,946		v realizácii
			39,039	2 788 546,57	